

ZROZUMIEĆ I POWSTRZYMAĆ AGRESJĘ I PRZEMOC

**PRZEMOCY
STOP**

Autorski program wychowawczy realizowany
w Schronisku dla Nieletnich w Dominowie

(materiały wewnętrzne placówki –
kopiowanie, powielanie za zgodą Dyrekcji SdN w Dominowie)

Temat zajęć	Cele	Metody	Formy	Uwagi
1. Co to jest i agresja i przemoc?	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie właściwej postawy wobec zachowań agresywnych, • dostarczenie informacji na temat zachowań nazywanych agresją i przemocą, • ukazanie negatywnych skutków stosowania agresji, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych, • zwiększenie umiejętności rozpoznawania zachowań agresywnych w zachowaniu własnym i innych; • doskonalenie umiejętności samodzielnego wypowiadania się 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
2. Jakie są rodzaje (przejawy) agresji i przemocy?	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z rodzajami agresji i przemocy, • ukazanie form w jakich może przejawiać się agresja i przemoc, • dostarczenie informacji na temat sytuacji w których mamy do czynienia z zachowaniem agresywnym lub przemocowym, sposobów rozwiązywania takich sytuacji • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności rozpoznawania niewłaściwych, agresywnych zachowań we własnym otoczeniu i we własnym zachowaniu. 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
3. Skąd się bierze i agresja i przemoc? Jakimi są jej źródła?	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie źródeł zachowań agresywnych i przemocowych, • dostarczenie informacji na temat przyczyn stosowania agresji i przemocy, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych, • zwiększenie umiejętności rozumienia przyczyn nieakceptowanych społecznie zachowań; 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
4. Co czuje agresor? Obraz uczuć sprawcy agresji.	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie obrazu uczuć sprawcy agresji, • dostarczenie informacji na temat emocji i odczuć wewnętrznych agresora, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych, • zwiększenie umiejętności empatycznego rozumienia sprawcy agresji, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
5. W sytuacji ofiary – obraz uczuć osoby doświadczającej agresji i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie właściwej postawy wobec osób doświadczających agresji, • dostarczenie informacji na temat odczuć i emocji jakich doświadcza ofiara agresji, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności empatycznego rozumienia ofiar przemocy, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
6. Świadkowie agresji.	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie właściwej postawy w sytuacji bycia świadkiem agresji • dostarczenie informacji na temat sposobów reagowania w sytuacjach gdy jesteśmy świadkami agresji, sposobów ich rozwiązywania. • zwiększenie wrażliwości na odczucia i 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową 	

	<p>potrzeby innych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie umiejętności reagowania w sytuacji bycia świadkiem aktów agresji 		<p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
<p>7. Jak skutecznie przeciwdziałać agresji, bronić się przed agresją innych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie właściwej postawy w sytuacji zagrożenia, • dostarczenie informacji na temat sytuacji prowadzących do aktów agresji, sposobów ich rozwiązywania, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych, • zwiększenie umiejętności bronięcia się przed agresją innych, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
<p>8. Agresja wśród młodzieży a media</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie źródeł agresji w mediach, • dostarczenie informacji na temat możliwych skutków długotrwałego oglądania aktów agresji w mediach i grach komputerowych, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności selekcji odbieranych bodźców, krytycyzmu wobec nich, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
<p>9. Czym jest autoagresja i jakie są jej źródła? Jak sobie z nią radzić, polubić samego siebie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie nieletnich z pojęciem „autoagresja” • ukazanie negatywnych skutków autoagresji; • dostarczenie informacji na temat zachowań zaliczanych do autoagresywnych. • ukazanie źródeł zachowań autoagresywnych, • dostarczenie informacji na temat sposobów radzenia sobie z autoagresją. • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności rozwiązywania konfliktów wewnętrznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
<p>10. Skrajna agresja wobec samego siebie. Samobójstwo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie nieletnich z pojęciem „samobójstwa” • ukazanie negatywnych skutków autoagresji; • dostarczenie informacji na temat możliwości pomocy potencjalnemu samobójcy, • dostarczenie informacji na temat przyczyn samobójstw, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych, • zwiększenie umiejętności wglądu w siebie i rozpoznawania własnych uczuć negatywnych, • zwiększenie umiejętności rozpoznawania własnych uczuć negatywnych innych osób, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
<p>11. Samobójstwo – wołanie o pomoc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie nieletnich z pojęciem „samobójstwa” • dostarczenie informacji na temat możliwości pomocy potencjalnemu samobójcy, • dostarczenie informacji na temat sygnałów wysyłanych przez osoby zagrożone samobójstwem, jak usłyszeć ich wołanie o pomoc, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych, • zwiększenie umiejętności wglądu w siebie i rozpoznawania własnych uczuć negatywnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	

	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie umiejętności rozpoznawania własnych uczuć negatywnych innych osób, 			
12. Przemoc psychiczna	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie przejawów i cech zachowań definiowanych jako przemoc psychiczna, • dostarczenie informacji na temat sytuacji których mamy do czynienia ze zjawiskiem przemocy psychicznej, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności dostrzegani we własnym zachowaniu przejawów stosowania przemocy psychicznej wobec innych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
13. Przemoc seksualna	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie nieletnich z definicją przemocy seksualnej, • ukazanie skutków doświadczenia przemocy na tle seksualnym, • dostarczenie informacji na temat uczuć ofiar przemocy seksualnej, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności empatycznego rozumienia, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
14. Przemoc w rodzinie . Dzieci w rodzinie dotkniętej przemocą. Wpływ doświadczenia przemocy na ich dalsze życie.	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie niszczących skutków przemocy domowej, • dostarczenie informacji na temat sytuacji w których mówimy o przemocy wewnątrzrodzinnej, • ukazanie mechanizmów którym podporządkowana jest rodzina dotknięta przemocą. • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności rozpoznawania własnych doświadczeń przemocy w rodzinie, • zwiększanie zasobu słownictwa nieletnich, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
15. Przemoc w rodzinie . Rytm życia rodziny zranionej przemocą.	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie wadliwości funkcjonowania rodziny dotkniętej przemocą, • dostarczenie informacji na temat możliwości przeciwdziałania agresji w domu, • uświadomienie nieletnim przyczyn destruktywnego wpływu doświadczani agresji na członków rodziny, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych uczuć i emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
16. Dzieci w rodzinie dotkniętej przemocą. Wpływ doświadczenia przemocy na ich dalsze życie.	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie skutków doświadczenia przemocy w rodzinie • dostarczenie informacji na temat zachowań dorosłych wobec dzieci które noszą znamiona przemocy, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych emocji, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową <p>organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
17. Podkultura więzienna- dlaczego jest zjawiskiem	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie negatywnych skutków występowania zjawiska podkultury, • dostarczenie informacji na temat przyczyn „zabawy w drugie życie” • uświadomienie nieletnim prawdziwych 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez 	

charakterze agresywnym?	pobudek kierujących osobami zafascynowanymi podkulturą, <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności krytycznego postrzegania zjawiska podkultury, 		działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
18. Jak porozumiewać się bez przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie właściwej postawy w sytuacji konfliktu • dostarczenie informacji na temat porozumiewania się opartego na komunikacie typu „ja” • zwiększenie umiejętności konstruowania komunikatu typu „ja”, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
19. Użycie siły w celach obronnych. Asertywność.	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie sobie własnych praw asertywnych; • ukazanie korzyści wynikających z zachowań asertywnych, • dostarczenie informacji na temat sytuacji sposobów asertywnego wyrażania siebie, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności asertywnych, • ćwiczenie umiejętności asertywnego zachowania i reagowania w różnych sytuacjach społecznych. • doskonalenie umiejętności samodzielnego wypowiedzania się • ćwiczenie umiejętności kontroli i wyrażania emocji negatywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	
20. Nowoczesne formy przemocy – cyberbulling (aktualne zagadnienia, najnowsze formy zachowań definiowanych jako cyberbulling - 2015)	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie przejawów i cech zachowań definiowanych jako cyberbulling • dostarczenie informacji na temat sytuacji których mamy do czynienia ze zjawiskiem cyberprzemocy, • zwiększenie wrażliwości na odczucia i potrzeby innych • zwiększenie umiejętności dostrzegania we własnym zachowaniu przejawów stosowania przemocy psychicznej wobec innych, 	<ul style="list-style-type: none"> • zadaniowe • modelowanie • perswazja • aktywizujące • problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowanie przez działalność twórczą • wychowanie przez działalność recepcyjną • wychowanie przez działalność zabawowo – rozrywkową organizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • zespołowe • zbiorowe • indywidualne 	